

พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

ระบบชลประทานของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยโครงการส่งน้ำจากเขื่อนหลัก และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญเพื่อการเกษตรและอุปโภค-บริโภคของจังหวัดราชบุรี โดยโครงการชลประทานประกอบด้วย ๘ โครงการ และดูแลขอบเขตพื้นที่การส่งน้ำ ดังนี้

๑) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกา ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภोजอมบึง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๓๔๗,๕๐๔ ไร่

๒) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๖,๐๗๗ ไร่

๓) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๒,๖๓๘ ไร่

๔) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอบางแพ และอำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๐๘,๓๖๘ ไร่

๕) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาธาราชบุรีฝั่งซ้าย ขอบเขตพื้นที่อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอบ้านโป่ง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๗๕,๕๖๓ ไร่

๖) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาธาราชบุรีฝั่งขวา ขอบเขตพื้นที่อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๐๖,๙๘๕ ไร่

๗) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ขอบเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๗,๐๕๓ ไร่

๘) โครงการชลประทานราชบุรี ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านคา อำเภอปากท่อ และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๒๒,๔๑๕ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง พื้นที่นอกเขตชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแห้งแล้ง และขาดน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภคและบริโภคในฤดูแล้ง โดยมีโครงการชลประทานดูแลอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑) อ่างเก็บน้ำห้วยสำนักไม้เต็ง อำเภอเมืองราชบุรี เป็นอ่างเก็บน้ำที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดราชบุรี ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔๕.๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๑๔,๔๔๖ ไร่

๒) อ่างเก็บน้ำชัยปาหวาย อำเภอสวนผึ้ง ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๑,๑๑๗ ครัวเรือน (ระบบน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค)

๓) อ่างเก็บน้ำห้วยท่าเคย อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒๓.๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๒,๖๙๙ ไร่

๔) อ่างเก็บน้ำห้วยมะหาด อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๕,๒๗๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก มีจำนวน ๖๐ แห่ง

- อ่างเก็บน้ำโครงการพระราชดำริ(พรต.) ๑๙ แห่ง (อ.บ้านคา ๕ อ.จอมบึง ๓ อ.ปากท่อ ๘ อ.สวนผึ้ง ๓)

- อ่างเก็บน้ำโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชต.) ๕ แห่ง (อ.สวนผึ้ง ๕)

- อ่างเก็บน้ำที่ถ่ายโอนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ๓๖ แห่ง (อ.ปากท่อ ๙ อ.สวนผึ้ง ๘ อ.จอมบึง ๗ อ.บ้านคา ๑๒)

พื้นที่เกษตรกรรม ในเขตชลประทาน

ที่	อำเภอ	พื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน (ไร่)	
		ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔ (เฉพาะฤดูแล้ง ๒๕๖๓/๒๕๖๔)
๑	เมือง	๑๔๗,๓๔๕	๖๙,๔๔๑
๒	โพธาราม	๑๔๙,๓๒๖	๗๐,๓๗๔
๓	บางแพ	๖๒,๓๐๑	๒๙,๓๖๑
๔	บ้านโป่ง	๑๔๐,๙๔๓	๖๖,๔๒๓
๕	ดำเนินสะดวก	๗๙,๔๑๑	๓๗,๔๒๕
๖	วัดเพลง	๑๗,๑๗๘	๘,๐๙๖
๗	ปากท่อ	๕๓,๔๔๕	๒๕,๑๘๘
๘	จอมบึง	๖,๓๔๐	๒,๙๘๖
๙	สวนผึ้ง	-	-
๑๐	บ้านคา	๖,๕๔๘	๓,๐๘๖
รวม		๖๖๒,๘๓๗	๓๑๒,๓๘๐

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี

โครงการชลประทาน ๘ โครงการ ดูแลขอบเขตพื้นที่การส่งน้ำในจังหวัดราชบุรี

โครงการ ส่งน้ำและ บำรุงรักษา	พื้นที่ ชลประทาน ทั้งจังหวัด (ไร่)	จำนวนพื้นที่ชลประทานในความรับผิดชอบรายอำเภอ (ไร่)									
		จอมบึง	ดำเนินา	บางแพ	บ้านคา	บ้านโป่ง	ปากท่อ	โพธาราม	เมือง	วัดเพลง	สวนผึ้ง
ท่ามะกา	๓๔๗,๕๐๔	๗,๗๐๙				๑๐๙,๗๓๑		๑๑๗,๗๔๑	๑๑๒,๓๒๓		
นครปฐม	๑๖,๐๗๗					๑๖,๐๗๗					
กำแพงแสน	๑๒,๖๓๘					๑๒,๖๓๘					
นครชุม	๑๐๘,๓๖๘		๒๐,๖๗๔	๔๗,๙๘๘		๓๒,๙๔๔		๖,๗๖๒			
ราชบุรีฝั่งซ้าย	๑๗๕,๕๖๓		๕๘,๙๐๙	๒๗,๘๒๖		๑๒๓		๕๗,๒๑๒	๓๑,๔๙๓		
ราชบุรีฝั่งขวา	๑๐๖,๙๘๕							๕๔,๙๒๖	๓๑,๑๕๔	๒๐,๙๐๕	
ดำเนินสะดวก	๑๗,๐๕๓		๑๗,๐๕๓								
ราชบุรี	๒๒,๔๑๕				๗,๙๖๙		๑๐,๑๑๒		๔,๓๓๔		
รวม	๘๐๖,๖๐๓	๗,๗๐๙	๙๖,๖๓๖	๗๕,๘๑๔	๗,๙๖๙	๑๗๑,๕๑๓	๖๕,๐๓๘	๑๘๑,๗๑๕	๑๗๙,๓๐๔	๒๐,๙๐๕	

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี

สรุปการขาดสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ (ณ ๓๐มีค.๖๔)

อำเภอ	จำนวน (บ่อ)
จอมบึง	๖๐๒
บ้านคา	๓๔๔
บ้านโป่ง	๔๖
เมือง	๔๒
ปากท่อ	๗๔๔
โพธาราม	๓๑
สวนผึ้ง	๑๓๑
รวมทั้งหมด	๑,๙๕๐

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี